

ULUSAL BAKIŞ VE RUH SAĞLIĞI

PROF. DR. YILDIRIM B. DOĐAN

ANKARA ÜNİVERSİTESİ PSİKİYATRİ AD

KIZILAY KONFERANSLARI(I)

- Neden Kızılay Konferansları?
- Halkı;
- Aydınlatmak,
- Bilgilendirmek,
- Farkında oluşluğunu artırmak kimin görevidir?
- İLKELERDEN GÖREV ÇIKARAN HER UNSUR:
 - Resmi
 - YarıResmi
 - Resmi olmayan
- KIZILAY KONFERANSLARI(I)

ULUSAL BOYUTU İLE RUH SAĞLIĞI

- Beden sağlığı ilgili unsurları zaten gündeminde.
- Beden sağlığı koruma kollama ve önlemenin kapsamı içindedir.
- Ruh Sağlığı aynı nesnellikte ve aynı ölçüde gündem kazanamamıştır.
- Bu nedenle ruh sağlığı alanında bir aksama kolay kolay sözü edilemez..
 - Öncü belirtiler örtüktür.
 - Aksaklığın gelişimi dikkatten kaçabilir.
 - Belirtilerin ifadesi çoğu kez öznellikle sınırlı algılanır

SAĞLIK ANAYASAL BİR HAKTIR

- Bu saptama önemlidir.
- Bireyin sağlığını sağlamak, korumak onu korumak
- devletin yükümlülüğüdür.Ödevidir.
- 1962 Anayasası buna işaret eden, tarihsel bir belge niteliğindedir.
- AÜTF üçüncü sınıfında 'medikal psikoloji' 'medikal sosyoloji' dersleri okutulmaktadır.
- Amaç, doktoru uzman bir köle değil aydın bir yurttaş

KIZILAY KONFERANSLARI(II)

- Toplum ile üniversite arasında çift yönlü bir köprülenme kurmak
- Amaç doğrultusunda daha geniş ve uzun erimli siyasal örüntülere katkı sağlamak (Bu örnekte Ruh Sağlığı Ulusal Politikası)
- Bu sunumda 1962 yılında Ankara Üniversitesi yayını olarak çıkan aynı adı taşıyan kitapçık esas alınmıştır.
- AÜTF Psikiyatri öğretim üyeleri konferanslar sunmuştur. Etkinliği sürdüren ve sorumluluğunu alan kişi Prof. Dr. Rasim Adasaldır.

GENEL DÜŞÜNCELER

- Toplum modernleştikçe ruhsal aksamalar artmıştır
- Modernleşme sürecine göre aslanan toplumu korumak, aksaklığı önlemektir.
- Bu nedenle toplumun en küçük biri olarak aile ve *aile siteminin en yeni en genç unsuru olarak çocuk*
- Aile ile toplum aynı süreklilik içindedir.
- Okul, bu süreklilik içinde bu iki ögeyi bağlar.
- Terbiye ve eğitim bu iki ögenin işlevsel içeriğidir.
- Ruhsağı tanıımı kadar sık kullanılan diğer bir tanım “mental hijyen” tanımıdır.

-

TÜMLEŞİK BAKIŞ AÇISI

- Birey, Aile, Okul (çevre) aynı kaplam içindedir.
- Toplum bu yönüyle tümleşik bir bakış içinde ele alınır.
- Bu bakış, tıp içinde biyopsikososyal edğimiz tümleşik/bütüncü (holistik) kavramlaştırmanın bir sonucudur.
- Hıfzıssıhha Enstitüsü bu anlayışın sonucudur. Kurum bünyesinde iş ve işçi sağlığı, ruh sağlığı alt birimlerinin olması tümleşik bakışa ait benimsemeyi gösterir.

TOPLUM RUH SAĞLIĞI

- Bütün bunlar toplum sağlığı açısından siyasal niteliğin eksik kalmadığı dinamik bir örüntüye çıkar. Öyle mi?
- Hayır. Hıfzıssıhha yok artık. Alt birimleri de işlevsiz.
- Çünkü bireye yatırım yok. Aile, okul, iş adlandırmaları işlevsel tanımlar değil artık.
- Terbiye, eğitim, öğrenme, bilme, becerme öncelik ve özellik taşmıyor.
- 1999 depremi sonrasında Dünya Bankası'nın faiziyle verdiği yedi milyon dolarla toplum ruh sağlığını "*yeniden keşfettik(!)*."

TOPLUM RUH SAĞLIĞI

- Verile krediler peş peşe üretilen fotokopi projelerle bireyler ve *örgütler* tarafından anında tüketildi.
- Bugün hala kapısı açılmayan Toplum Ruh Sağlığı merkezleri o kredilerden miras bir utançtır. Belki olmalı. Ancak depremi bile anmazken bu binalardan mı utanç duyacağız?
- İnsan odaklı devlet anlayışında ruh aksaklığı “kader” değildir.
- Ruh aksaklığı önlenabilir. Başlangıçta yapılması gereken tartışma çevre odaklıdır.
- Toplum ruh sağlığı hekimlerle sınırlı değildir!

ÖZELLİKLİ TARTIŞMALAR: ENDÜSTRİ

- İş, toplum yararına bir olgudur.
- İş, bireysel hoşnutluk kaynağıdır.
- İş, kişisel bir doyum aracıdır.
- Dolayısı ile iş esenlik kapsamında düşünölmelidir.
- İnsan ve iş denince insanın makine olmadığı ilk düşünölmeli gerektendir.
- Bu bakış açısı ile
- En az bunlar kadar önemli olan
 - Malzeme
 - Teknoloji
 - İşveren
 - Yönetim unsurlarıdır.

RUH SAĞLIĞI VE ENDÜSTRİ(I)

- Ruh sağlığının işlerlik kazandığı yerde kölelik yoktur. Köle gibi hissetme yoktur.
- İş, sanılanın ve dayatılanın aksine *değerden* bağımsız değildir.Olmamalıdır.
- Kişisel değerlerden toplumsal olana; toplumsal değerlerden kişisel olana sürekli bir akış vardır. Bu akış karşılıklıdır.
- Çalışan “ben” derken içinde iş vardır. Kişi, kendini yarattığını bunu söylerse anlayabilir.

RUH SAĞLIĞI VE ENDÜSTRİ(II)

- İş, yalnızca kar ve doyum değildir.
- İş, ast-üst ilişkisi değildir
- İş, bağlantılılığın yaşandığı ve öğrenildiği bir olanaktır
- İş, birey toplum karşıtlığı anlamına gelmez.
- İş, birey toplum devamlılığını anlatan tümleşmiş bir tanımdır.
Eylemliliktir.

ÖZELLİKLİ TARTIŞMALAR: OKUL

- Kişilik/Benlik/Kültür tümleşikliği olan bir canlıdır adeta.
- Aile, terbiye araçlarından biridir
- Okul da terbiye araçlarındandır.
- Son iki ifade “çocuk” odaklı bir anlayışı gösterir.
- Çocuk; niyet/beklenti/istem/eylem döngüsünü birey ve toplumsal sorumluluk kapsamında öğrenir. Bilir. Becerir..
- Bilim, felsefe ve edebiyat için öğrenmeye başlamanın yaşı 9-11olarak belirtilmiştir.

ÇOCUK ODAKLI YAPILANDIRMA

- Sağlıklı yarışma
- Her çocuk için ayrıca biçilmiş başarı kılığı
- Sınav, bilgiyi ezbere aldırın ve bunu ölçen bir anlayışı yansıtmaz.
- Sınav, bellediklerin bir işine yarıyor mu? Nasıl? Sorusunun yanıtını ortaya koyar.
- Eğitim, devletin insanına yönelik yatırımdır.
- Birey, eğitimi benliğini yükselten bir araç olarak görür. Görmeli.

OKUL-AİLE

- Öğretmen ruh sağlığı yerinde olmalıdır.
- Öğretmen “Mesleğim varoluşumdur. Doyumumdur. Beni değerli kılandır” diyebilendir.
- Öğretmen çocuğun kendi iç ve dış çevresi içinde dengeleşmeyi sağlayan insandır.
- Ayrıca;
 - Nişanlılar: Evlilik terbiyesi, Kursu
 - Anababalar: Aile terbiyesi kursu

ÖZELLİKLİ TARTIŞMALAR: AİLEDE RUH SAĞLIĞI

- Aile çocuđu sürekli gözetecek bir sistem oluřturmalı,
- Çocuk ailenin gözlemcisidir.
- Ona öğreten ana babanın dedikleri ve gözledikleridir.
- Bu açıdan bakıldığında olumlu-olumsuz ilişkisi aritmetiksel değil cebirseldir.
- Toplumla ilişki ve etkileşimin asal örüntüsü aile içinde oluşur.
- Ana, baba aynı ve ayrı cins ilişki ve etkileşiminin terbiye odağında modellindiği ortamdır.